

בשלח (396)

הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם... לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיִּלָּף
בְּתוֹרָתִי אִם לֹא (ד.טז)

הקשה הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, כיצד יכולין להכיר
במין אם האדם הולך בדרך התורה או לא? אלא איתא
באבות (פ"ו. ד): כך היא דרכה של התורה פת במלח
תאכל ומים במשורה תשתה, שההולך בדרכי התורה,
מוותר על כל מאכלי תענוגים ומחמדים, ומשים כל
חשקו וחיותו רק בתורה הקדושה. והנה אמרו חז"ל
(יומא עה.) דכל טעם שרצה האדם לטעום במין היה יכול
לטעום בו. אך מי שהלך בדרכי התורה, לא רצה להרגיש
במין כי אם טעם פת במלח ומים במשורה. ולכן היה המן
כור המבחן לדעת הילך האיש בדרכי התורה אם לא,
ושפיר אמר הכתוב: "לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיִּלָּף בְּתוֹרָתִי אִם לֹא"
ספר "להתערך באהבתך"

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּיבֹשָׁה בְּתוֹף הַיָּם (יד.כט)

בני אדם מתפעלים רק כאשר הם רואים נסים גלויים. אין
הם מבינים, כי הטבע עצמו אינו אלא נס אחד גדול, שיש
לראות בו תדיר את גדלות הבורא ולהתפעל ממנו. רק
כשרואים נס גלוי מתחילים להאמין, כי בחיים הטבעיים
הפשוטים קיימת השגחה עליונה ומתרחשים נסים
מופלאים, אף כי הכל רגילים להם ואין משגיחים בהם.
וזה שאמרה התורה: "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל", כיון שראו נס גלוי
כזה, שהלכו בים כעל היבשה, באו לכלל ההכרה
כ"הִלְכוּ בִּיבֹשָׁה בְּתוֹף הַיָּם", שאפילו כשהולכים על
היבשה המוצקה, הרי זה נס נפלא, כאילו היו הולכים על
הים. ספר "מענינה של תורה"

וּבְרוּחַ אַפִּיךָ נִעְרַמוּ מַיִם (טו.ה)

פעמיים מוצאים אנו בתורה "אַפִּיךָ" במלא, עם י' אחרי
הפ': "בזעת אפיך תואכל לחם" וכן "וברוח אפיך
נערמו מים". מכאן רמז למאמר חז"ל: קשין מזונותיו
של אדם כקריעת ים סוף.
ספר "מענינה של תורה"

וַיֹּתְרוּ אַנְשֵׁי מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ (טז.כ)

שואל המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל: המן היה לחם
מן השמים, 'לחם אבירים' שמלאכי השרת משתמשים
בו. איך יכול להיות, אפוא, שאותו לחם התקלקל ונאמר
בו: "וַיִּרְאוּ תוֹלְעִים וַיִּבְאָשׁ"? התשובה היא אומר רבי
לופיאן, כיון שעברו על איסור: "אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד
בִּקְרָ", וכשנעשה חטא בדבר, החטא מקלקל, כפי
שנאמר לאדם הראשון: "תן דעתך שלא תקלקל ותחריב
את עולמי" (קהלת רבה ז. יג) ושם נאמרו הדברים על גן

פֶּן יִנָּחֵם הָעַם בְּרֵאתָם מִלַּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרִימָה (יג.יז)
לימוד גדול הראה הגה"צ רבי יהודה זאב סגל זצ"ל
בפסוקים אלו. דור המדבר היה דור שהקב"ה ניסהו
ניסיונות אחר ניסיונות, מעת היותם ב, מצרים ובמשך
כל ארבעים שנה שהלכו במדבר, אבל מופלא לראות,
עד כמה הבוחן לב וחוקר כליות בחן בדיוק רב עד כמה
יוכלו כוחותיהם נשוא עד שמחשש שמא ינחם העם
בראותם מלחמה ושובו מצרימה, משום כך ויסב אלוקים
דרך המדבר, ומזה נסתובב שיהיו במדבר ארבעים שנה
ותהיה מלחמת עמלק וכו', אבל כיון שאינו בא בטרוניא
עם בריותיו ניסה אותם רק בניסיונות שבכוחם יהיה
להתגבר. פעמים רבות נתקלים באנשים שמנסים אותם
ממרום מרגישים שכוחותיהם אוזלים וכבר אין להם את
הכוחות להתגבר ולעמוד בקשרי מלחמה מחמת כבודות
המלחמה וחלישות כוחם, אולם כאן רואים עד כמה זה
לא נכון, הקב"ה לא מנסה אדם במה שאינו יכול, לכן
על החלש לאמר לעצמו גיבור אני, שכן אם מנסים אותי
בכך, ודאי אוכל להגביר דעת יוצרי על דעת יצרי.
ספר "לתתן עליון"

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ (יד.טו)

פרש"י אין להם אלא ליסע, שאין הים עומד לפניהם.
לפי מראית עין האדם כשרואה הים וגליו הרועשים
אוחזו רעד. כי אין לך מציאות יותר מחולטת מזו: ים
גדול ורועש עומד בפניו. אבל האמת שאין שום מציאות
עומדת בפני האדם ההולך ברצון ה' כי רצון ה' מושל
בבריאה, וע"י שמקיים רצון ה' הוא השליט בבריאה.
ומציאות בעיני כל הבריאה אינה בעיניו אלא ערפל,
ואין הדבר תלוי אלא באומץ לגשת, ואז אין שום מפריע.
ספר "מאורה של תורה"

אֶת הַיָּם לְתַרְבֵּה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם (יד.כא)

במדרש (שמו"ר כא.ו) והוא כאן ברש"י: אינו אומר ויבקע
הים אלא ויבקעו המים, מלמד שכל הימים שהיו הכל
המעינות ובורות ובכל מקום נבקעו. לאיזה צורך עשה
הקב"ה כזה נס, כל המים בשאר המקומות גם יבקעו,
הרי די היה שרק ים סוף יבקע? אלא הבאור הוא: אם
רק המים שבים היו נבקעים, המצרים היו רואים שזה
בשביל ישראל, ולא היה עולה בדעתם לרדוף אחריהם,
לכן עשה הקב"ה שכל המים שבעולם נבקעו, ואז הם
חשבו שבודאי הוא חוק טבע שפתאום המים נבקעים,
ואז המשיכו ורדפו אחריהם.

ספר "שבענו מטובך" רב חיים קניבסקי זצ"ל

עדן. ללמדנו, שעבירה יכולה לקלקל אפילו את גן העדן.

ספר "יחי ראובן"

וְהוּא קָזַרַע גַּד לְבָן וְטַעְמוֹ קְצָפִיחַת בְּדָבֶשׁ (טז. לא)
קשה דבגמרא (ברכות נז:) איתא דרבש הוא אחד מששים במן, וכאן כתיב דכל המן אין טעמו אלא כדבש, ומשמע שהדבש הוא ממש כמן ולא רק אחד מששים. ויש לפרש על פי דקיימא לן דעד ששים יש בנותן טעם, ויותר מזה מתבטל הטעם. וזה הפירוש בהכתוב, דבאמת היה המן ששים פעמים יותר מתוק מדבש, אלא שאם היה המן מעורב מדבר אחר והיה המן אחד מששים בהמאכל האחר והיה המן נותן טעמו בהמאכל, אז היה טעמו כצפחית בדבש, כי אחד מששים בהמן טעמו כדבש. וזה שאמר הכתוב: **"טַעְמוֹ"**, כלומר אם היה בידך רק טעמו של המן שהוא אחד מששים לא כולו, אז היית מרגיש מתיקות הדבש. והקרא מסייע לדברי הגמרא הנ"ל.

ספר "מקח טוב"

וְהָיָה פֶּאֶשֶׁר יָרִים מִשֶּׁה יְדוֹ וְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל וְכֹאֲשֶׁר יִגִּיתִי יְדוֹ וְגַבְרֵי עַמְלֵק (יז. יא)

במכילתא אמרו, שהתורה עתידה להנתן לישראל בידיו של משה רבינו. כשראה ברוח הקודש כמה תורה עתידין הם ללמוד במהלך הדורות נשא ידיו והגביהן, וניצחו ישראל בכח התורה. וכשראה ברוח קדשו כמה תורה עתידין הם לבטל במשך הזמן רפו ידיו, וגבר עמלק בכח ביטול התורה. ומה התשובה לכך אמרו במכילתא: **"וַיִּקְחֻהוּ אֶבְרָהָם וַיְשִׁימוּ תַּחְתָּיו"** (יז. יב). **"אֶבְרָהָם"**, נוטריקון **אב** ו**בן**. גם כשתרפה התורה, למודה ודיניה, חלילה, עדיין יהיה נצחון על כוחות הרשע בזכות האבות, ומסירת המורשה מאב לבן!

ספר "מעייני השבוע"

מלחמה לה' בעמלק מקרבת את הישועה

וַיֹּאמֶר פִּי יָד עַל פִּי יְהוָה מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְלֵק (יז. טז)
נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק (רש"י). יתרון גדול יש בשבועה הזאת. שכן, אם הגאולה השלמה מיועדת רק עבורנו, מי יודע אם תמצא לנו הזכות לכך, ומי יודע כמה זמן יארך הדבר. אך מאחר ש**"מלחמה לה' בעמלק"**, הגאולה אינה רק עבורנו, אלא גם עבור הקב"ה, שאין שמו שלם, ואין כסאו שלם, עג שימחה שמו של עמלק, לפיכך יש לנו התקוה שהגאולה תוחש ותבוא במהרה. וזהו שאנו אומרים בתפילה: **"ומביא גואל לבני בניהם למען שמו"**, כי השם אינו שלם עד שימחה שמו של עמלק. וכתב בספר **"ראשי בשמים"**, שענין זה רמוז בכתוב: **"עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה"**, כי **"זמרת"** היא מלשון כריתה וחיתוך, כמו שאומרים לזמור לכרות את האילן. ואם כן הכתוב אומר: **"עזי וזמרת י-ה"**, התקווה שלי היא מזה שה' זמר וכת את שם הוי-ה שלו לשנים כך שנשאר ממנו רק י-ה, שנשבע שאין השם שלם ואין

כסאו שלם עד שימחה עמלק, וזהו אשר: **"ויהי לי לישועה"**, כי מאחר שה' בודאי חפץ ששמו יהיה שלם הדבר יביא לנו את הישועה בקרוב. **ספר "ומתוק האור"**

הלכה: מהי ברכה שאינה צריכה

ברכה שאינה צריכה היא שמברך על דבר מאכל שכבר נפטר בברכה אחרת, כגון שמברך על אורז או עוף בתוך הסעודת פת, או שבירך על תפוז וכיוון לפטור את התפוז ושוב מברך על התפוז. או שמברך ומפסיק בדיבור בין הברכה לאכילה דגורם שתבטל לגמרי. גם כשמברך סתם בלי לאכול או לשתות נחשב לברכה שאינה צריכה, כגון שמברך בורא פרי הגפן ולא שותה כלל יין. ואף שבעצם זה ברכה לבטלה, מ"מ חומרתה רק כברכה שאינה צריכה שהרי שיבח והודה לה' שברא פרי הגפן, נמצא שלא הזכיר שם שמים לבטלה.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אין שמע, תוכחת חיים: בקרב חקמים תלין.

ספר "משלי"

חקירה: גביית מלקוחות הנכס היה שייך ללוקח והבעל חוב גובה ממנו, או שלעניין פריעת בעל חוב הנכס לא שייך כלל ללוקח, אלא נשאר של המוכר, משום שהמוכר לא היה יכול למכור לו, שלענין זה אינו ברשותו (הגר"ש שקאפ כתובות מה ד"ה ועוד: אינו של הלוקח) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: פרה אדומה: פלוני חש במעיו ונפל למשכב. נתנו

לו בני ביתו תבשיל גריסים מיוחד, שנחשב באותם מקומות כתרופה למחלת מעיים. טעם החולה מן התבשיל, עיקם אפו ואמר: דומה תבשיל לפרה אדומה. מה פרה אדומה אין לה טעם, גם תבשיל זה אין לו טעם. ומה פרה אדומה היא גם מטהרת טמאים וגם מטמאה טהורים, כך תבשיל זה הוא גם מרפא חולים וגם מחליא בריאים. **ספר "חד וחלק חלק ג'" (דף קפ)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון**: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה**: נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת**: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזיזא, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נ'גמה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr